

۲۰۱۸/۱۲/۰۸

سید آصف حسینی

تغییر استراتژی پاکستان بدون فشار ناممکن است

بدون حمایت پاکستان، طالبان نمی‌توانست تا اکنون دوام بیاورد. پاکستان طالبان را به عنوان یک قدرت بدیل در برابر حکومت افغانستان تا کنون نگه داشته و دولت پاکستان منافع ملی خودش را در تداوم خشونت در افغانستان تعریف کرده است. دولت افغانستان در سال‌های متمادی نهایت تلاش کرد که رویکرد پاکستان را در باره افغانستان تغییر بدهد ولی پاکستان هیچگاه از استراتژی تعریف شده اش دست برداشت.

پاکستان تا آن اندازه از طالبان حمایت کرد که هم طالبان و جامعه بین‌المللی و هم دولت افغانستان سرانجام ناگزیر متقاعد شدند که بدون حمایت پاکستان از پروسه صلح افغانستان، این پروسه به سرانجام نخواهد رسید. رئیس جمهور ایالات متحده آمریکا اخیراً با ارسال یک نامه به صدراعظم پاکستان از وی خواست که در مورد پروسه صلح افغانستان، دولت آمریکا را یاری کند.

حکومت ملی از همان روزهای نخست آغاز به کارش برآن شد که رابطه خود را با پاکستان از تعالت تعارض به سوی همگرایی و حسن همجواری تغییر بدهد. رئیس جمهور اشرف غنی در این مسیر گام‌های بسیار مثبتی را برداشت و انتظار میرفت که پاکستان با حکومت وحدت ملی از در دوستی و همکاری وارد شود. ولی هرچه که زمان سپری شد، واقعیت ثابت ساخت که پاکستان هرگز از استراتژی خشونت علیه افغانستان با هیچ قیمتی دست بردار نیست.

با آنکه رئیس جمهور اشرف غنی در آغاز حکومت وحدت ملی در راستای ایجاد سیاست حسن همجواری با پاکستان پیشقدم شد، اما پاکستان این فرصت مهم را از دست داد و زمینه بی‌اعتمادی بیشتر را فراهم ساخت. سیاست‌های ماجراجویانه پاکستان و هم عدم صداقت در امر مبارزه با تروریسم، سرانجام آمریکا را نیز ناگزیر ساخت تا در برابر پاکستان موضع جدید اتخاذ کند.

با آنکه آمریکا برخی از کمک‌هایش را برپاکستان لغو کرد باز هم هیچ تأثیری بر استراتژی خصمانه پاکستان بر علیه حکومت افغانستان نگذاشت و پاکستان همچنان از گروه‌های دهشت افکن در افغانستان حمایت می‌کند. دونالد ترامپ با آنکه در زمان ریاست جمهوری باراک اوباما حضور نظامی آمریکا در افغانستان را ائتلاف منابع مالی دانست و خواهان خروج سربازان ایالات متحده از این کشور شده بود، سرانجام متقاعد شد که در برابر حمایت‌های کشورهای منطقه مخصوصاً پاکستان از سازمانهای تروریستی نباید آرام نشست. رئیس جمهور آمریکا استراتژی جدید آمریکا برای افغانستان و پاکستان را از یک پایگاه در نزدیکی گورستان

نظامی آریلینگتون اعلام کرد که محل دفن تعداد ۲۴۰۰ سرباز امریکایی است که در افغانستان کشته شده اند. این مکان برای ارسال این پیام به افغانستان و مخصوصاً پاکستان معنا دار بود.

آقای ترمپ، تمام سخن را به یک سخن خلاصه کرد و گفت که امریکا دیگر نمی‌تواند در قبال حضور گروه‌هایی مانند طالبان در پاکستان ساکت بماند. او به صراحت گفت: "پاکستان به سازمان‌هایی پناه داده که هر روز تلاش میکنند مردم ما را بکشند. ما به پاکستان میلیاردها دلار پرداخت کرده ایم ولی آنها به تروریست‌هایی پناه داده اند که ما با آنها می‌جنگیم. این وضع باید تغییر کند و این تغییر فوراً انجام خواهد شد."

از زمان اعلام آن استراتژی مدت زیادی سپری میشود ولی باز هم پاکستان در مسیری که انتخاب کرده است به پیش می‌رود.

اما اکنون، به نظر میرسد که ترمپ بر تطبیق استراتژی خود در افغانستان مصمم شده است. رئیس جمهور امریکا در نامه خود به عمران خان از او خواسته است که در پروسه صلح افغانستان همکاری جدی داشته باشد. از دیگر جانب مقامات امنیتی امریکا اخیراً پیوسته گوشزد می‌کند که هیچ برنامه برای خروج از افغانستان را ندارد. اینها همه میتوانند یک سیگنال روشن برای پاکستان باشند تا در مورد افغانستان تجدید نظر کند و دیگر با کارت طالبان بازی را ادامه ندهد. به نظر میرسد که پاکستان دوباره دست به کار خواهد شد و به صورت فعال در پروسه صلح افغانستان مشارکت خواهد کرد؛ اما باز هم نمیشود که به پاکستان اعتماد کرد.

دلیل عمده این ناپاوری‌ها نیز به سیاست پاکستان بر می‌گردد. پاکستان چندین سال است که استراتژی صلح و جنگ را در افغانستان به بازی گرفته است. تنها راه تغییر سیاست پاکستان، فشار مستقیم و تأثیرگذار امریکا بر پاکستان است. بدون فشار و تهدید امریکا پاکستان هیچگاه در سیاست خودش تجدید نظر نخواهد کرد. امریکا اگر می‌خواهد مصارف نظامی‌اش در افغانستان کاهش پیدا کند، باید پاکستان را وادار کند که دیگر برای گروه‌های دهشت‌افکن لانه امن نباشد.

پایان